

MAŁOPOLSKA WYŻSZA SZKOŁA EKONOMICZNA W TARNOWIE

KARTA PROGRAMOWA

Moduł kształcenia	Zarządzanie ryzykiem	
Nazwa modułu kształcenia w języku angielskim	Risk management	
Kierunek studiów	Zarządzanie	
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	
Forma kształcenia	niestacjonarne	
Poziom przedmiotu (podstawowy/specjalnościowy/ ogólnouczelniany/kierunkowy/praktyczny)	specjalnościowy	
Status przedmiotu (obowiązkowy/do wyboru)	do wyboru	
Poziom modułu kształcenia	studia II stopnia	
Język wykładowy	polski	
Semestr realizacji modułu	II, III, IV	
Liczba punktów ECTS	5	
Liczba godzin	Forma modułu: wykład	Forma modułu: ćwiczenia
	20	-
Jednostka realizująca moduł	Katedra Nieruchomości i Ubezpieczeń	
Moduły poprzedzające	-	

Syntetyczna charakterystyka modułu

Przedmiot poświęcony zagadnieniom szeroko rozumianego ryzyka. Ryzyko dotyczy nie tylko działalności gospodarczej, ale i każdej czynności wykonywanej przez człowieka – jest zatem wszechobecne we wszystkich dziedzinach. W związku z tym problematyka radzenia sobie z zagrożeniem, podejmowanie decyzji w sytuacji (i świadomości) ryzyka jest istotnym zagadnieniem stanowiącym przedmiot niniejszego modułu. Z ryzykiem spotykają się np. specjaliści z zakresu nieruchomości, majątku trwałego i mienia, analizujący ryzyko w ujęciu majątkowym i materialnym, specjaliści z branży bankowo-finansowej, oceniający i monitorujący poziom zwłaszcza pewnych, określonych w tej działalności rodzajów ryzyka, zarządzający firmami jak też inne podmioty działające na rynku oraz klienci, borykający się dodatkowo z ryzykiem osobowym, dotyczącym każdego człowieka (zawody obsługujące nieruchomości, pracujący w finansach i ubezpieczeniach, turystyce, medycynie, konsumenci). Stąd tematyka zarządzania ryzykiem może być poruszona na wszystkich profilach kształcenia – moduł obejmuje metody zarządzania ryzykiem (Risk Management) w różnych ujęciach, stanowiąc dobre przygotowanie (instrumentalne i analityczne) do zarządzania ryzykiem w praktyce.

Słowa kluczowe: ryzyko, ryzyko w nieruchomościach, ryzyko na rynku nieruchomości, zarządzanie ryzykiem

Cele modułu

- Przybliżenie problematyki ryzyka i pojęć z nim związanych
- Przedstawienie istoty, specyfiki, klasyfikacji i skutków ryzyka
- Risk management – metody i techniki zarządzania ryzykiem
- Identyfikacja zagrożeń w różnych obszarach działalności gospodarczej (case study).
- Analiza ryzyka na wybranych przykładach działalności gospodarczej (case study).
- Zarządzanie ryzykiem w praktyce - przykłady rozwiązań minimalizujących skutki realizacji ryzyka w analizowanych przypadkach.

Opis efektów uczenia się modułu		
Symbol efektu uczenia się dla modułu	Osiągnięte efekty uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
Wiedza:		
W_01 W_02	Zna istotę i specyfikę ryzyka. Zna klasyfikację ryzyka oraz przyczyny jego powstania i następstwa realizacji.	K_W03+ K_W01+
Umiejętności:		
U_01 U_02 U_03	Charakteryzuje metody zarządzania ryzykiem w tym ubezpieczenia. Wymienia ze zrozumieniem metody zarządzania ryzykiem w działalności gospodarczej. Bada ryzyko i zagrożenia w organizacjach w ujęciu analitycznym.	K_U02+ K_U07+ K_U01+
Kompetencje społeczne:		
K_01 K_02	Jest przygotowany do aktywnego udziału w opracowywaniu analiz ryzyka . Praktycznie podchodzi do analizy ryzyka bazując na faktach rzeczywistych rynku gospodarczego	K_K05++ K_K06+

Kryteria oceny efektów uczenia się oraz metody ich weryfikacji						
Symbol efektu uczenia się (1)	na ocenę 2	na ocenę 3	na ocenę 4	na ocenę 5	na ocenę 6	Metody weryfikacji efektów uczenia się (2)
W_01	Nie definiuje i nie rozumie istoty ani specyfiki ryzyka	Posiada w pełni odtwórczą wiedzę nt. istoty ryzyka (pozbawioną procesu rozumienia).	Definiuje i rozumie istotę i specyfikę ryzyka	Potrafi powiązać teoretyczne ujęcie ryzyka, jego istoty i specyfiki z praktyką	Wykazuje wyraźnie pogłębioną wiedzę w temacie.	EP/EU, D
W_02	Nie zna klasyfikacji ryzyka ani przyczyn jego powstania i następstw realizacji.	Posiada w pełni odtwórczą wiedzę nt. klasyfikacji ryzyka, jego powstania i skutków, pozbawioną procesu rozumienia.	Zna specyfikę ryzyka dot. rynku i działalności gospodarczej oraz przyczyny jego powstania i następstwa.	Posiada wiedzę z analizowanego zakresu na wysokim poziomie.	Wykazuje wyraźnie pogłębioną wiedzę w temacie.	EP/EU, D
U_01	Nie charakteryzuje metod zarządzania ryzykiem w tym metod ubezpieczeniowych	W sposób odtwórczy pozbawiony interpretacji charakteryzuje metody zarządzania ryzykiem w tym ubezpieczenia	Prawidłowo charakteryzuje i interpretuje metody zarządzania ryzykiem w tym także ubezpieczenia.	Analizuje i ocenia metody zarządzania ryzykiem w tym ubezpieczeniowe w urozmaicony sposób, wspierając się wiedzą teoretyczną z zajęć	Twórczo charakteryzuje metody zarządzania ryzykiem w tym ubezpieczeniowe	EP/EU, D, CS
U_02	Nie wymienia metod zarządzania ryzykiem w działalności gospodarczej	W sposób odtwórczy wymienia metody zarządzania ryzykiem w działalności gospodarczej	Prawidłowo, ze zrozumieniem wymienia metody zarządzania ryzykiem w działalności gospodarczej	Bazując na wiedzy teoretycznej z zajęć wymienia i interpretuje metody zarządzania ryzykiem w działalności gospodarczej	Twórczo wymienia metody zarządzania ryzykiem w działalności gospodarczej	EP/EU, D
U_03	Nie potrafi zbadać ryzyka i zagrożeń w organizacjach w ujęciu analitycznym	Bada ryzyko i zagrożenia w organizacjach poprzez analizę jedynie odtwórczo (kopiując przykłady z zajęć) czyniąc to bez zainteresowania.	Bada ryzyko i zagrożenia w organizacjach w ujęciu analitycznym z zainteresowaniem i zaangażowaniem.	Bada ryzyko i zagrożenia w organizacjach w ujęciu analitycznym i potrafi zinterpretować wyniki badania, wysuwając świadome wnioski.	Bada ryzyko i zagrożenia w organizacjach w ujęciu analitycznym, twórczo interpretuje wyniki badania i wysuwa nowe interesujące wnioski.	CS, D
K_01	Nie jest przygotowany do aktywnego udziału w opracowywaniu analiz ryzyka .	Jest słabo przygotowany i chętny do aktywnego udziału w opracowywaniu analiz ryzyka .	Jest przygotowany do aktywnego udziału w opracowywaniu analiz ryzyka .	Jest przygotowany, zainteresowany i gotowy do wniesienia własnego wkładu w opracowywaniu analiz ryzyka	Jest bardzo dobrze przygotowany do aktywnego udziału w opracowywaniu analiz ryzyka, przejawiając zdolność do twórczych modyfikacji	CS, D

					poznanych narzędzi analizy	
K_02	Nie podchodzi praktycznie do analizy ryzyka bazując na faktach rzeczywistych rynku gospodarczego	W sposób odtwórczy bez interpretacji podchodzi do analizy ryzyka na faktach rzeczywistych	Bazując na faktach rzeczywistych rynku gospodarczego, praktycznie podchodzi do analizy ryzyka	Dostrzega i interpretuje zależności na rynku gospodarczym oraz wykorzystuje je w procesie analizy ryzyka	W twórczy sposób interpretuje zależności rynku i potrafi w dokonać pełnego procesu analizy ryzyka	D, CS

- (1) wpisać symbol efektu uczenia się
(2) wpisać np.: EU – egzamin ustny; EP – egzamin pisemny; T – test; P – prezentacja; PR – projekt; ES – esej; RE – referat, D – dyskusja, itp.

Treści kształcenia modułu	
Forma modułu: wykład	Forma modułu: ćwiczenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ryzyko i jego elementy składowe. 2. Przyczyny i skutki realizacji ryzyka. 3. Pojęcia związane z ryzykiem (zdarzenie losowe, strata, wypadek losowy, zagrożenie, niebezpieczeństwo). 4. Ubezpieczeniowa teoria ryzyka (pojęcia hazardu i niebezpieczeństwa). 5. Klasyfikacja ryzyka. 6. Metody zarządzania ryzykiem (Risk Management) – fazy i etapy. 7. Istota i specyfika RM (zestawienie/porównanie RM wg różnych ujęć). 8. Analiza ryzyka w działalności gospodarczej – case study 	

Literatura podstawowa	<p>K. Jajuga, Zarządzanie ryzykiem, Wydawnictwo PWN, 2008 rok; T. T. Kaczmarek, Zarządzanie ryzykiem. Ujęcie interdyscyplinarne, Wydawnictwo Difin 2010 rok; Standard Zarządzania Ryzykiem, FERMA 2003 rok, pdf, dostępny w Internecie (on line): http://www.ferma.eu/app/uploads/2011/11/a-risk-management-standard-polish-version.pdf;</p>
Literatura uzupełniająca	<p>M. Bac, Zarządzanie ryzykiem katastroficznym w nieruchomościach, Wydawnictwo TNOiK „Dom Organizatora”, Toruń 2009 rok (rozdział 1 i 4); J. Monkiewicz, L. Gąsioriewicz (red), Zarządzanie ryzykiem działalności organizacji, Wydawnictwo C.H. Beck, 2010 rok; Strony instytucji/organizacji zajmujących się ryzykiem (on line): PBSG/Ryzyko, http://www.pbsg.pl/ryzyko/, Czasopisma, w których na bieżąco ukazują się artykuły z zakresu ryzyka i zarządzania nim, np.: Świat Nieruchomości, Fundacja Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków, kwartalnik Ubezpieczenia i Prawo Pracy Zeszyty Naukowe MWSE: M. Bac, Modele zarządzania ryzykiem w organizacjach, Zeszyt Naukowy MWSE w Tarnowie nr 2(16), s. 7 – 15, Wydawnictwo MWSE w Tarnowie, Tarnów 2010 rok, (dostęp: http://zn.mwse.edu.pl/marzena-bac-modele-zarzadzania-ryzykiem-w-organizacjach/); M. Bac, Zarządzanie ryzykiem katastroficznym w nieruchomościach, Zeszyt Naukowy MWSE w Tarnowie nr 1(11), s. 175 – 184, Wydawnictwo MWSE w Tarnowie, Tarnów 2008rok, (dostęp: http://zn.mwse.edu.pl/marzena-bac-zarzadzanie-ryzykiem-katastroficznym-w-nieruchomosciach/); M. Bac, Identyfikacja ryzyk katastroficznym dla potrzeb sektora ubezpieczeń i reasekuracji, Zeszyt Naukowy MWSE w Tarnowie nr 1(10), s. 234 – 242, Wydawnictwo MWSE w Tarnowie, Tarnów 2007rok, (dostęp: http://zn.mwse.edu.pl/marzena-bac-identyfikacja-ryzyk-katastroficznym-dla-potrzeb-sektora-ubezpieczen-i-reasekuracji/);</p>

M. Bac, Ryzyka w budowie autostrady oraz przykłady zarządzania nimi poprzez ubezpieczenie, Zeszyt Naukowy MWSE w Tarnowie nr 2(13), s. 107 – 121, Wydawnictwo MWSE w Tarnowie, Tarnów 2009rok, (dostęp: <http://zn.mwse.edu.pl/marzena-bac-ryzyka-w-budowie-autostrady-oraz-przyklady-zarzadzania-nimi-poprzez-ubezpieczenie/>).

Metody dydaktyczne

Wykłady aktywujące prowadzone w oparciu o literaturę, ilustrowane materiałem w formie prezentacji multimedialnej (rysunki, schematy, wykresy itp.); pod koniec każdego wykładu dodatkowo wykorzystanie metod i technik heurystycznych, case study i dyskusje nt.

Nakład czasu pracy studenta w przeliczeniu na godziny i punkty ECTS

Elementy składające się na pracę studenta	Ilość godzin	Ilość punktów ECTS
Udział w wykładach	20	
Udział w ćwiczeniach	-	
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	30	
Przygotowanie się do egzaminu	30	
Przygotowanie się do zaliczenia	-	
Przygotowanie eseju/projektu	-	
Przygotowanie prezentacji	-	
Przygotowanie referatu	-	
Case study	30	
Dyskusje, prace w grupach podczas zajęć	40	
Suma	150	